

יש להכריח חלוק זה מזה דאיתא בפס"מ להר"ם על המשנה
כ"ל ח"ל, ואם בעל יום השמור אחר כעביל שניין
חייבין לשם חלי ע"ל, וכו' תשובה מאד וברר כפי דבר
מחבר נשכר בהגותו, דמאי שחשבו דאיתא כ"ל, דמאי
אם תל"ל חייבין דאיתא ואם לא תל"ל פטור מכלום, וכ"ל
שם דג"ל, ואם תל"ל דאיתא אחר כעביל שניין חייבין דאיתא
יש"ש, משום דכ"ל פסק אם סתם עבילתה או לא, וברר לענין
אשם חלי אם הוא חזיר על הספק אינו חייב דאיתא ולא מקבלין
מיניה וכו' שמכאן בהחוספות (ר"ם פסק אכל) וא"ל חייבין
דאיתא, אפי"ל משום דהאידו רק בספק דלכ"ל ואפ"ל כיון שבים
מדיעמם לענין פסק דלשעבר ואם יאכלו פסק חלב מקבלין
איתא מינייהו וכו"ל דמקבלין מינייהו חטאת ודאי, גם יש לומר
דמאי דאיתא שם (דף ע"ב) דהיא אחר להם ר"י וכו' לא אחס
קורין חרבות רעב וכלל נחמין וכו' אלא לנצל שומרת יום
כנגד יום, דכ"ל פליגי דל"ל מקרי מיד על הספק אף בספק
דלכ"ל ולא היו שם מדיעמם, ולכ"ל כיון שפיר שם מדיעמם כיון
דכ"ל חזיר רק על פסק דלכ"ל אכן צלור אף כ"ל חטאת.
ומצאתי ראיא מפורשת לר' מרדכי בפסחים (דף ע"ב)
דגרסינן שם ור' יוחנן אחר אשמו נדב בעל חייב
יבמחו נדב בעל פטור, ור"י מ"ש יבמחו דקא עבד מלוה, אשמו
נמי דקא עבד מלוה, ומשני בסמוך לוסתה, אפי"ל אשמו יבמחו
נמי, ומשני יבמחו ב"ז מינה, אשמו לא ב"ז מינה ע"ל הש"ס,
ובחוד"כ סמוך לוסתה כתבו ח"ל, אף לפרש דיוודע שהוא סמוך
לוסתה ומספקא ליה אם נדב גמור הוא או לא, דא"ל ביבמחו
אמאי פטור כיון דיוודע שהוא סמוך לוסתה וסמוך לוסתה
דאורייתא דנפקא לן מוכרחים את בני ישראל, אלא יש לפרש
שאינו יודע אם הוא סמוך לוסתה או לא דכ"ל ליה לשייל
כיון שאינו יודע, וכו' דאמר בפ"ד ודע (דף ע"א) דכל הכנסים
בחוקה פטור לנעליהן, כ"ל כשיוודע שלא הביע זמן וסתה
דלא חיישינן שמה שנתב וסתה, וכ"ל דכ"ל מלי למייר שאינו
יודע אם הוא נדב גמור או לא, אלא נקט דאשמו יודע שאינו
נדב כיון דמספקא ליה אם הוא סמוך לוסתה באשמו חייב,
ומייר כ"ל מלי לאשמועין במספקא ליה אם הוא נדב גמור
ואפי"ל ביבמחו פטור ע"ל בתוס', כ"ל מפורש הוא בהחוספות
בראש דברייהם דיוודע שהוא סמוך לוסתה וגם מספקא ליה
אם כבר הוא נדב גמור או לא וצ"ל עליה בספק אף דחייב
חטאת, אפי"ל דמזיד הוא על הספק, מימ מקרי שם מדיעמם
לגבי ודאי וגם ביבמחו חייב כ"ל, וכן כתבו בתוך דברייהם
"וכ"ל דכ"ל שאינו יודע אם הוא נדב גמור או לא" וכן
בסו"ד כתבו "ומימ כ"ל דמספקא ליה אם הוא נדב גמור
ואפי"ל ביבמחו פטור" מכל האמור מוכח דמאי על הספק מקרי
שם מדיעמם לגבי ודאי, גם הכתוב מלד עומד כן כול, כי
כמו דס"ל רבי יוחנן דאשמו כבד בלאו ושגג בכתב חייב חטאת
דמקרי אף שם מדיעמם כיון לגבי כרת עכ"ל מקרי שם מדיעמם,
אפי"ל דכלא נמי גורם לחיובא דחטאת, כ"ל מדיעמם למספק.
חלב מקרי עכ"ל שם מדיעמם לגבי ודאי וחייב חטאת
[ועסקינה הנה העירותי לר"י דס"ל ה"ל בלאו ושגג בכתב חייב
קרן הא היו זנת רשעים דגם בשביל לאו מקרי רשע, כמו לענין
פטור עדות, ועכ"ל דאורי' כש"ל חתום' בחולין (ה' ע"ג) שעה
תשובה; עוד הקשיתי לר"י מלי פריך ביבמות (ל"ג ע"ג) החלישו
מזיד הוא ומי איכא קרבן, ומשני תני החלפו, ולר"י לק"ו דאיתא
שהזינו בלאו ושגג בכתב חולין נחמין ליה טהרות פסחי שערס
ע"ש, אך לפת"ל כ"ל חתום' ד"ה כגון שגג בכתב דלרבי מודה ר"י
דנעיקן שגג בלאו וכתב נחמין, דסתם משנה היא ורבי פתים
לה ולשיטתו פתים].

וידידי כ"ל בגאון במפורסם ר' יוחנן יעקב רבינוצין אגודת
פנינא ז"ל כתב לי דאין מדברי החוספות כ"ל
ראיה, דכ"ל מחמשים בדרך זו, דמש"ל בתוס' "דיוודע שהוא
סמוך לוסתה ומספקא ליה אם הוא נדב גמור או לא" אין
בטוב דשמה כבר ראיא אלא דשמה תל"ל מיד ושם דהו אף

לא כיון וצ"ל רשעים כאמור לעיל, וא"ל אמאי לא קאמר הש"ס
דא"ל בין דבין לר"ם בכ"ל במזיד לאכל פסק חלב, ולרובין
מקבלין מיניה אשם חלי דלא כיון אף פסק מומר ולר"ם לא
מקבלין מיניה אשם חלי דלגבי איתא לא כיון שם מדיעמם וכ"ל
בהחוספות כ"ל, ז"ל לפי מה שחשבו לעיל גם דכ"ל יחזיק
לדרשא דר"ם דכ"ל דאיתא שם מדיעמם אינו מביא קרבן על
שגגתו, אכן בל"ל יוחא א"ל, באמת לענין אשם חלי מקרי
מומר וכיון מומר לדבר זה וגם לדרשא דרבין נמי לא מקבלין מיניה
אשם וכו' במומר לאכל חלב אף דמקבלין מיניה לענין שאר
עבירות, אבל לחלב לא מקבלין מיניה וכו'.

ומכ"ל מקום כרוחו נדב לישב קושיא בהחוספות כ"ל, שחשבו
לר"ם דממנו מומר מטעם דאיתא שם מדיעמם, תיפוק
ליה מטעמא דצ"ח רשעים חטאת, ד"ל דכ"ל לענין זה במזיד לאכל
פסק חלב, דממנו א"ל מקבלין מיניה אשם חלי דלא כיון רשע
ודאי ואף פסק רשע לא כיון וכו' לענין פטור עדות בספק לאו
דכ"ל לעדות מטעם ודאי כאמור לעיל אבל מטעמא דאיתא ז"ל
מדיעמם לא מקבלין מיניה אשם כמבואר בהחוספות בכריתות כ"ל.

ובדציתי זה לפני כ"ל בגאון במפורסם ר' חיים כליו
באגודת ד"ר בריסק ז"ל השיבו לומר, דכ"ל לענין
פטור עדות בספק עבירה לא נחשב לספק רשע, אבל לענין רשע
צ"ח רשעים חטאת, דשם אפילו ברשע כל דכ"ל נמי נקרא
רשע, וכיו"ל בספק עבירה נמי נקרא צ"ח רשעים עכ"ל, אומנם
צ"ח דחוי בעלמא, כי כל אמן שלא נמלא מפורש וראיה לזה שפיר
אפשר לומר רשע דצ"ח רשעים חטאת ברשע דעדות.

ועוד יש למלא ק"מ לענין אף דאיתא ביומא (פ"י ע"א) אחר
ר"א האוכל חלב בזה"ל לר"י שיכתוב לו שיעור, שמה
יבא ב"ד אחר וירבה בשיעורין, מלי ירבה בשיעורין, אי יומא
דמחצית קרבן אכזית קטן, וכתבתי אשר לא חששתי בשגגה ואשם
בשם מדיעמם מביא קרבן על שגגתו, לא שם מדיעמם אינו מביא
קרבן על שגגתו ע"ל הש"ס, וא"ל שפיר ק"מ בכ"ל במומר לאכל
כזית קטן במזיד ואכלו בשוגג, דבשעת אכילתו כיון מחזיקין דאיתא
חייב מלקות וכתב ע"ל, ואפי"ל אחר ב"ד וחדשו דאף על כזית
קטן נמי מחייב, דמטעם ז"ל מקבלין מיניה, דכ"ל לא כיון רשע
כיון שמה אכילתו לא כיון רשע בשביל זה ומטעם דאיתא שם מדיעמם
לא מקבלין מיניה, ומימ לא תפסק דא"ל לימא ק"מ דאיתא בינייהו
בין ר"ם לרבין בכ"ל, ולר"ם איתא מביא קרבן ולרבין מביא קרבן,
דכ"ל לא כיון מומר ולא נחמין משום לאכול כזית שלם שהוא
בכרת, ולפת"ל יוחא גם כ"ל, דכ"ל גם הרבין ס"ל דרשא דר"ם
כאמור לעיל.

בכאורה י"ל להביא ראיה לחקירתו מזה דתן בשלבי נדב
(דף ע"ב) בראתה בתוך י"א יום ועב"ל ציוס
שלאחריו ושמש כ"ל ז' חרבות רשע מעטן ובעילתן חלוין, ופירש"י
שם תל"ל בלאו יום מעטן מעט אף וחייבין בקרבן חטאת,
וכן פסק בה"מ (פ"א א"ל ב"ד וצ"ל מ"מ כ"ל) וקשה הא
כיון מיד על הספק דקאמר כ"ל ז' חרבות רשע, וא"ל אי
נימא דמזיד על הספק לא כיון שם מדיעמם, על כדאיתא אף
חייבין בקרבן חטאת כ"ל לא כיון שם מדיעמם, אפי"ל דמזיד
על הספק מקרי שם מדיעמם לגבי ודאי, אכן באמת אין מכלל
ראיה לגדון וידן, דיש לחלק בין פסק דלשעבר לבין פסק דלכ"ל
דשעבר על פסק דלשעבר כמו בל"ל פסק חלב במזיד שאין
שם מקום להטעות ולפתוי כ"ל מקרי באמת איתא שם מדיעמם
לגבי ודאי אבל במזיד אספק דלכ"ל שח"ל מוטעב לומר שלא
תל"ל שם מקרי שפיר שם מדיעמם, וכו' דמאי שצ"ח (ר"י
ע"ל) נצטל סמוך לוסתה וראתה דם באמת צ"ח דחייב
אכזית, משום דטעב ביטולי לנצל עד שלא תל"ל דם, וכ"ל
בראתה בתוך י"א יום ועב"ל לאחריו ושמש אפי"ל שטעב
ביטולי לנצל שלא תל"ל דם, שם, ואפי"ל שיש לחלק ק"ל
בכ"ל במומר לוסתה, מימ גם כ"ל ראיא מחמשים לחלק בין
פסק דלשעבר לספק דלכ"ל.